

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KBO/2005/97

BETREFT: Basisonderwijs: Kosten niet schoolgebonden hulpverlening gewoon onderwijs.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangstdatum: 22.04.2005

1.2 Verzoeker

Directeur van een school

1.3 CZB

Een mail werd ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 22 april 2005. Bij brief van 13 mei 2005 werd de verzoeker geïnformeerd over de zittingsdag. Via mail van 7 juni 2005 werd het uitstel van advies medegedeeld.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Vraag 1

Is de omzendbrief van 23.01.1978 betreffende revalidatie en de aanwezigheid van de leerlingen tijdens de lesuren (III/GB/WW/RD/NM) nog steeds van kracht?

In het advies CZB/V/KBO/2005/47 laat de Commissie dat duidelijk doorschijnen, maar in het advies CZB/V/KBO/2005/86 zegt de Commissie dat medische of paramedische behandelingen van stoornissen inzake gezondheid, groei en ontwikkeling in principe buiten de school dienen aangepakt maar dat om praktische redenen die behandelingen in de school kunnen worden opgevolgd.

Vraag 2

Is het niet zo dat bovenvermelde omzendbrief alleen van toepassing is voor leerlingen van de lagere school en dat er m.a.w. geen beperkingen zijn qua revalidatie voor kinderen in de kleuterschool tijdens de schooluren? Kleuters zijn immers niet schoolplichtig.

Vraag 3

Voert de school een handelsactiviteit wanneer ze haar lokalen ter beschikking stelt van een logopedist voor een onderwijsgebonden behandeling van kleuters indien ze

a. de lokalen gratis ter beschikking stelt?

Dit is de praktijk in de scholen van onze scholengemeenschap.

We doen dit om tegemoet te komen aan

- de werkende ouders die zich overdag niet kunnen vrijmaken om met hun kleuter naar de behandeling te gaan.

- de kleuters die dan na een hele schooldag niet nog eens 's avonds naar een behandeling moeten gaan.

- de vraag van de maatschappij die te pas en te onpas vraagt dat scholen hun infrastructuur ter beschikking zouden stellen van derden. Op deze vraag gaan we niet steeds automatisch in. We vinden wel dat we al een stap in de goede richting zetten wanneer we de ouders van de school een helpende hand reiken bij hun organisatorische problemen bij het volgen van logopedie door hun kind(eren).

b. een vergoeding vraagt voor verwarming en verlichting aan de ouders?

c. een vergoeding vraagt voor verwarming en verlichting aan de behandelende therapeut?

Vraag 4

Voert de school een handelsactiviteit wanneer ze haar lokalen ter beschikking stelt van een logopedist voor een medisch/paramedische behandeling van kleuters indien ze

a. de lokalen gratis ter beschikking stelt?

Zie opmerking onder vraag 3a;

b. een vergoeding vraagt voor verwarming en verlichting aan de ouders?

c. een vergoeding vraagt voor verwarming en verlichting aan de behandelende therapeut?

Vraag 5

Moet de revalidatie zich nog steeds hoofdzakelijk beperken tot noodzakelijke behandelingen na ziekte of ongevallen of laat het gebruik van het woord 'hoofdzakelijk' in punt 4.1 toe dat ook logopedische, kinesitherapeutische, e.a. behandelingen kunnen toegelaten worden?

In advies 86 zegt de Commissie immers dat medische of paramedische behandelingen van stoornissen inzake gezondheid, groei en ontwikkeling in principe buiten de school dienen aangepakt, maar dat om praktische redenen die behandelingen in de school kunnen worden opgevolgd.

Bovendien beschikken de logopedisten sinds ongeveer een jaar over een specifieke nomenclatuur voor behandeling van bepaalde stoornissen op school.

Vraag 6

Indien logopedische behandelingen eventueel ook kunnen is het dan zo dat het moet gaan om een strikt medische en/of paramedische behandeling van stoornissen inzake gezondheid, groei of ontwikkeling en het in geen geval mag gaan om onderwijsgebonden activiteiten die noodzakelijk zijn om de eindtermen te realiseren?

Vraag 7

Aan wie komt het toe om te oordelen of een logopedische behandeling medisch/paramedisch dan wel onderwijsgebonden is? Wat bij betwistingen?

Als directeurs vrezen we immers ellenlange discussies met logopedisten die er alle belang bij hebben om te benadrukken dat de door hen gegeven behandeling medisch of paramedisch van aard is.

Of een behandeling onderwijsgebonden is kunnen wij wel uitmaken maar aangezien we zelf geen medische/paramedische opleiding genoten zullen we wat dit betreft moeten steunen op het oordeel van bevoegde mensen bij het CLB.

We mogen ons dus aan discussies verwachten tussen enerzijds de school en het CLB en anderzijds de behandelende logopedist(en). De kans is dan ook groot dat op subtiële gronden het ene kind wel en het andere kind niet in aanmerking komt voor logopedische hulp op school. Vraag is dan hoe dit dan verklaard moet worden aan ouders van wie we niet zomaar mogen verwachten dat ze onderwijskundig, medisch of paramedisch geschoold zijn.

Vraag 8

Indien de school (gesteund door het CLB) logopedische hulp op school weigert omdat ze volgens haar onvoldoende medisch/paramedisch van aard is of omdat ze overwegend onderwijskundig van aard is, kunnen de ouders dan bezwaar indienen bij de Commissie zorgvuldig bestuur die dan zal uitmaken of de geplande logopedische hulp voldoende in aanmerking komt om op school gegeven te worden?

Vraag 9

In het advies CZB/V/KBO/2005/86 stelt de Commissie enerzijds dat de school op vrijwillige basis praktische ondersteuning kan bieden in geval van medische of paramedische behandelingen van stoornissen bij leerlingen, maar in het advies CZB/V/KBO/2005/47 stelt de Commissie dat het strijdig is met de algemene eerlijke concurrentie om lokalen gebouwd, bestemd en onderhouden voor onderwijsdoeleinden zonder meer ter beschikking te stellen voor beroepsdoeleinden of handelsactiviteiten van een bepaalde buitenschoolse hulpverlener bij individuele leerlingen.

Onduidelijk in dat laatste advies zijn de woorden 'zonder meer'.

Graag vernamen we onder welke voorwaarden we dan wel lokalen mogen ter beschikking stellen.

Vraag 10

Voert de school een handelsactiviteit wanneer ze op basis van het advies van de Commissie CZB/V/KBO/2005/47 haar lokalen ter beschikking stelt van een therapeut voor een medisch/paramedische behandeling van een leerling lagere school en

a. de lokalen gratis ter beschikking stelt?

Dit is de praktijk in de scholen van onze scholengemeenschap.

We doen dit om tegemoet te komen aan

- de werkende ouders die zich overdag niet kunnen vrij maken om met hun kind naar de behandeling te gaan.
- de leerlingen die dan na een hele schooldag niet nog eens 's avonds naar een behandeling moeten gaan.
- de vraag van de maatschappij die te pas en te onpas vraagt dat scholen hun infrastructuur ter beschikking zouden stellen van derden. Op deze vraag gaan we niet steeds automatisch in. We vinden wel dat we al een stap in de goede richting zetten wanneer we de ouders van de school een helpende hand reiken bij hun organisatorische problemen bij het volgen van logopedie door hun kind(eren).

b. daarbij een vergoeding vraagt voor verwarming en verlichting aan de ouders?

- c. daarbij een vergoeding vraagt voor verwarming en verlichting aan de behandelende therapeut?

3. ZITTING VAN DE COMMISSIE

3.1 Datum en uur

6 en 28 juni 2005, 12u30

3.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

3.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 27.09.2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Walter Cools, Paul De Winne, Raf Verstegen, Jean Dujardin.

3.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Luc Van Beeumen, adjunct van de directeur, Departement Onderwijs, Administratie Basisonderwijs.

4. ADVIES VAN DE COMMISSIE

4.1 Regelgeving

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Artikel 27

§ 1. In de door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen bijdragen worden gevraagd voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

§ 3. Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend.

Artikel 37

§ 3. Voor het lager onderwijs bevat het schoolreglement ten minste de volgende elementen:
6° geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse Gemeenschap en de rechtspersonen die daarvan afhangen;

7° de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27, § 3.

§ 4. Het schoolbestuur informeert de ouders schriftelijk over het schoolreglement voorafgaand aan de eerste inschrijving van hun kind en bij elke wijziging van het reglement.

Artikel 49

De Vlaamse Regering bepaalt in welke gevallen revalidatie tijdens de lestijden mogelijk is, alsook het maximum aantal uren.

Met revalidatie worden bedoeld therapeutische behandelingen die tijdens de lestijden verstrekt worden aan leerlingen en worden uitgevoerd door hulpverleners die niet aan de school verbonden zijn en die hiertoe door de wet zijn gemachtigd.

Artikel 51

§3. Een schoolbestuur kan handelsactiviteiten verrichten, voor zover deze geen daden van koophandel zijn en voor zover ze verenigbaar zijn met zijn onderwijsopdracht.

4.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4.3 Bevoegdheid

De Commissie zorgvuldig bestuur is met betrekking tot niet schoolgebonden hulpverlening aan leerlingen enkel bevoegd om te oordelen over het aspect kosteloosheid, eerlijke concurrentie en inzake het al of niet toelaatbaar karakter van medewerking aan een beroepsactiviteit. Zij moet zich dus onbevoegd verklaren indien vragen rijzen (lesvrijstelling, e.a.) die geen verband houden met een van de genoemde aspecten die haar bevoegdheid bepalen.

4.4 Advies

Dit advies van de Commissie zorgvuldig bestuur geeft antwoorden op vragen die betrekking hebben op het gewoon kleuter- en lager onderwijs.

4.4.1. Geldende regelgeving. Algemeen

Internationale verdragen, de Grondwet en het decreet basisonderwijs houden in dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basisonderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Verder kunnen geen bijdragen gevraagd worden voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

Het principe van kosteloos onderwijs betekent niet dat aan de ouders geen bijdrage mag worden gevraagd, maar betekent wel dat er geen inschrijvingsgeld mag worden gevraagd.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

Een school kan onderwijsactiviteiten organiseren die niet noodzakelijk zijn in het kader van eindtermen en ontwikkelingsdoelen. Dit kan zowel binnen als buiten de lestijden en al of niet binnen de schoolgebouwen. Scholen organiseren buiten onderwijs ook dienstverlening, zoals

bijvoorbeeld het reftertoezicht. Hiervoor geldt het principe van de kosteloosheid van het basisonderwijs niet. Het gaat om een afzonderlijke dienstverlening die niet verplicht is en waarvoor een bijdrage aan de ouders kan worden gevraagd.

De regelgeving voorziet wel dat de omvang van de bijdrage ter sprake komt in het participatieproces en dat er afwijkingen zijn voor de minder gegoede ouders. De vergelijking tussen gemaakte kosten en gevraagde bijdrage dient in eerste instantie te gebeuren in de participatieorganen. Het schoolbestuur dient daarna bij de inschrijving via het schoolreglement alle ouders bij de start van het schooljaar duidelijk en precies op de hoogte te brengen van de verschillende soorten bijdragen.

De Commissie is wel van oordeel dat daar waar een bijdrage kan worden gevraagd de school geen willekeurige bijdragen mag vragen. Het aanrekenen van kosten in de bijdrage dient reëel te zijn: enerzijds in overeenstemming met de door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds kosten voor goederen of diensten waarvan de betrokken leerling gebruik heeft gemaakt.

4.4.2. Geldende regelgeving. Bijzondere hulpverlening

Bijkomende onderwijszorg

De Commissie vestigt de aandacht op de introductie door de onderwijsregelgeving met ingang van 1 september 2003 van de zorgbegeleiding in het basisonderwijs. Ook de introductie van een puntenenveloppe voor de scholengemeenschap basisonderwijs biedt mogelijkheden om zorgpersoneel in onderwijsverband aan te werven. De onderwijsoverheid heeft door bijkomende ambten te leveren de basisscholen meer en meer mogelijkheden geboden om zorg te laten verlopen onder onderwijsvoorwaarden. Ook het werkingsbudget is de laatste jaren toegenomen. De directie beschikt nu over ruime mogelijkheden op school om met onderwijspersoneel bijkomende zorg voor leren en opvoeden te realiseren.

CLB

Het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) heeft een belangrijke opdracht binnen het domein van de gezondheidszorg voor leerlingen. Het centrum neemt initiatieven om de gezondheid, groei en ontwikkeling van de leerlingen te bevorderen, te bewaken en te behouden. Rekening houdende met de hoofdzakelijk vraaggestuurde werking van de CLB's kan er voldoende aandacht zijn voor bepaalde leerlingen met een problematiek die aandacht vraagt binnen het onderwijs- en opvoedingsproces. Dit impliceert naast de multidisciplinaire werking, dat het centrum systematisch en vroegtijdig stoornissen opspoort op het vlak van gezondheid, groei en ontwikkeling zodat de ouders tijdig die stoornissen kunnen laten behandelen. Het is niet aan artsen en verpleegkundigen verbonden aan het centrum en aan de school om medische of paramedische behandelingen door te voeren of voorschriften te maken. Het centrum kan wel een medisch onderzoek uitvoeren op vraag van de ouders (decreet van 1 december 1998).

4.4.3. Vormen van hulpverlening

A. Schoolgebonden hulpverlening

De Commissie neemt aan dat met schoolgebonden aanbod wordt bedoeld het normale programma van opvoeding en leren dat aan iedereen aangeboden wordt, de aanvullende lessen door het onderwijspersoneel en de bijkomende onderwijszorg op niveau school en/of scholengemeenschap. Bij het schoolgebonden aanbod hoort ook de dienstverlening door

personeel van instellingen of diensten gesubsidieerd door het Departement Onderwijs, zoals o.a. de CLB's of internaten.

De regelgeving inzake kwaliteitsdoelstellingen in het onderwijs houdt in dat de ontwikkelingsdoelen moeten worden nagestreefd en de eindtermen bereikt. De scholen dienen inspanningen te leveren met het schoolgebonden aanbod zodat zoveel mogelijk kinderen de doelstellingen halen, rekening houdende met het startniveau van de leerling en de context van de school.

De school moet op groepsniveau de decretale ontwikkelingsdoelen nastreven en eindtermen bereiken. Daartoe wordt in het gewoon onderwijs een leerplan gevolgd. In het buitengewoon onderwijs wordt een handelingsplan opgemaakt dat in voorkomend geval ook wordt geïndividualiseerd (decreet basisonderwijs, artikel 45 - 47). Het aldus geplande onderwijs- en opvoedingsaanbod wordt gerealiseerd met de reglementair voorziene schoolgebonden personeelsbezetting. Het is voor de leerlingen kosteloos voor zover noodzakelijk in het kader van de eindtermen en ontwikkelingsdoelen.

B. Afweging schoolgebonden of niet schoolgebonden hulpverlening

De leerlingen beschikken om allerlei redenen over ongelijke mogelijkheden, waardoor zij soms de eindtermen en ontwikkelingsdoelen niet halen. Sommige tekorten zijn ook met een optimale inzet van de normaal beschikbare middelen niet te remediëren. Het is zo dat een school onvoldoende draagkracht kan hebben om iedere mogelijke stoornis inzake gezondheid, groei en ontwikkeling van elke leerling in schoolverband op te vangen. Zo voorziet het decreet gelijke onderwijskansen onder bepaalde voorwaarden in de mogelijkheid van een weigering of doorverwijzing van een school voor gewoon onderwijs naar een school voor buitengewoon onderwijs "wanneer de draagkracht van de school onvoldoende is om tegemoet te komen aan de specifieke noden van de leerling inzake onderwijs, therapie, verzorging" (decreet van 28 juni 2002). Maar ook binnen het gewoon onderwijs kunnen zich stoornissen voordoen die niet met de schoolgebonden middelen te remediëren zijn.

Schoolteam, CLB en ouders dienen uit te maken welke leerlingenproblemen moeten worden aangepakt in het schoolgebonden aanbod. Er is een belangrijke taak weggelegd voor het CLB om in duidelijk overleg met de ouders de gevolgen voor de hulpverlening vast te stellen en uit te leggen, zo een kind een bepaalde problematiek heeft.

Het is wenselijk dat de algemene principes inzake de afweging worden voorgelegd aan de participatieorganen en terug te vinden zijn in het schoolreglement.

Bij de afweging kunnen de niet schoolverbonden hulpverleners nooit een hoofdrol spelen. Het onderwijs beschikt over een groeiende expertise terzake (o.a. zorgbegeleiding) ondersteund door het CLB. Verder is er de gelijke behandeling van de leerlingen en de vrijheid voor ouders in de keuze van de zorgverstrekker.

De Commissie zorgvuldig bestuur wijst er op dat vooraleer een vorm van niet schoolgebonden begeleiding kan worden ingeschakeld, de school zorgvuldig moet nagaan of de beoogde remediëring ook niet kan worden bereikt met een schoolgebonden draagvlak. Het is een opdracht van het gewoon onderwijs om het draagvlak voldoende ruim te houden. Een onzorgvuldige afweging zowel in het kleuter- als in het lager onderwijs kan aanleiding geven tot

- een op dat punt negatieve beoordeling door de inspectie omdat wat tot de eigen verantwoordelijkheid van de school behoort, ten onrechte in een vorm van niet schoolgebonden dienstverlening zou zijn ondergebracht;

- vragen omtrent kosteloosheid, eerlijke concurrentie en al of niet toelaatbare beroepsactiviteiten op school waar de Commissie zorgvuldig bestuur op toeziet.

De Commissie behoudt haar bevoegdheid om bij individuele dossiers adviezen en beslissingen op te stellen over het onderscheid dat scholen bij een bepaalde leerling maken tussen kosteloos schoolgebonden aanbod en de niet kosteloze niet schoolgebonden hulpverlening.

C. Niet schoolgebonden hulpverlening in schoolgebouwen

De Commissie neemt aan dat met niet schoolgebonden hulpverlening bedoeld wordt een aanbod ten aanzien van leerlingen door hulpverleners die niet behoren tot het reglementair door onderwijs gesubsidieerd personeel, ongeacht het soort en de doelstelling van de behandeling (onderwijsgericht, medische of paramedische stoornissen, revalidatie, e.a.). In principe wordt de hulpverlening door niet schoolgebonden hulpverleners aangepakt buiten de school door de ouders met een behandeling en een zorgverstrekker van hun eigen keuze.

Een school kan zelf overwegen om naast de schoolgebonden inzet van middelen ook niet schoolgebonden hulpverlening aan kinderen toe te laten binnen de schoolgebouwen. Om de deelname aan het normale lesprogramma zoveel mogelijk intact te houden kan de school op vrijwillige basis beslissen om bij leerlingen met niet schoolgebonden hulpverlening praktische ondersteuning (toestemming om uit de les weg te blijven, lokalen) aan te bieden en zich flexibel op te stellen.

C.1. Kosteloos aanbod

In die gevallen dat het schoolbestuur een niet schoolgebonden hulpverlening kosteloos organiseert, ziet de Commissie zorgvuldig bestuur geen bezwaren. De organisatie ervan valt volledig onder de autonomie en verantwoordelijkheid van het schoolbestuur dat daarbij wel alle geldende regelgeving (onderwijs, niet-onderwijs) dient na te leven.

C.2. Niet kosteloos aanbod

C.2.1. Algemeen

De niet schoolgebonden hulpverlening valt buiten de onderwijsregeling en is dus in principe niet kosteloos. Dat om praktische redenen de hulpverlening in de school wordt georganiseerd, houdt niet in dat er sprake is van recht op kosteloosheid of van afstand van de vrije keuze van zorg.

Wanneer een school niet kosteloze en niet schoolgebonden hulpverlening toelaat in de school dan dient vooraf duidelijk het onderscheid gemaakt te worden met het schoolgebonden aanbod. Een school dient duidelijk te zijn in haar informatie omtrent het aanbod en moet het vrijwillig karakter ervan benadrukken. De directie dient de ouders vooraf duidelijk te informeren dat een behandeling te hunnen laste valt. Het is wenselijk dat het schoolbeleid inzake een niet kosteloos aanbod aan hulpverlening duidelijk gecommuniceerd wordt aan de ouders, o.a. via het schoolreglement.

De Commissie zorgvuldig bestuur is van oordeel dat de school autonomie heeft inzake de concrete uitwerking van het niet schoolgebonden aanbod. Scholen kunnen diverse hulpverleners aangesproken door de ouders toelaten. Hier geldt de gelijke behandeling van de leerlingen en de vrije keuze voor de ouders inzake de zorgverstrekker. De scholen kunnen ook omwille van de kwaliteit van de zorg en de samenhang binnen de schoolorganisatie een eigen

georganiseerd aanbod van externe hulpverleners aanbieden. Hier geldt de vrijheid van de ouders om al of niet op het aanbod in te gaan.

Handelsactiviteiten en concurrentie

De Commissie zorgvuldig bestuur is verder van mening dat het inschakelen van de niet schoolgebonden hulpverleners voor de onderwijswetgeving kan worden beschouwd als een toegelaten medewerking aan een beroepsuitoefening. Het zijn activiteiten die verenigbaar zijn met de opdracht van de school omdat ze in het verlengde liggen van de schoolgebonden dienstverlening door de school.

De organisatie van een niet schoolgebonden hulpverlening tegen betaling door ouders in onderwijslokalen zonder enige tegenprestatie ten aanzien van de school lijkt de Commissie zorgvuldig bestuur niet aanvaardbaar. Het is redelijk dat wanneer de school meewerkt aan het verwerven van een inkomen door externe hulpverleners, dat er door de school onkosten worden aangerekend. Een school dient in elk geval als minimum haar onkosten aan te rekenen bij de desbetreffende zorgverstrekker. Hierbij dient ook rekening gehouden te worden met het feit dat schoolbesturen subsidies inzake gebouwen en een werkingsbudget van de overheid ontvangen met als doelstelling onderwijs verstrekken.

C.2.2. Niet kosteloos aanbod. Revalidatie

De Commissie neemt aan dat binnen de niet schoolgebonden hulpverlening de revalidatie in het gewoon basisonderwijs na ziekte of ongeval als een van de mogelijkheden wordt beschouwd. Het gaat om een vorm van niet schoolgebonden hulpverlening waarvoor enige onderwijsregelgeving is opgesteld. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan de toestemming om uit de lesuren weg te blijven.

Revalidatie. Decreet basisonderwijs

Het decreet basisonderwijs bepaalt in artikel 48 dat er achtentwintig lestijden onderwijs- en opvoedingsactiviteiten zijn per week. Het decreet geeft de regering de opdracht om te bepalen in welke gevallen revalidatie tijdens de lestijden mogelijk is en om het maximum aantal uren daarvoor vast te leggen. Luidens de parlementaire voorbereiding geldt deze opdracht "zowel voor het gewoon onderwijs als voor de verschillende types van het buitengewoon basisonderwijs" (Vlaams Parlement, nr. 451/1, 1996-97, pagina 49).

Het decreet basisonderwijs omschrijft revalidatie als "therapeutische behandelingen die tijdens de lestijden verstrekt worden aan leerlingen en worden uitgevoerd door hulpverleners die niet aan de school verbonden zijn en die hiertoe door de wet zijn gemachtigd" (artikel 49). Uit de opbouw van het decreet volgt dat bijkomende activiteiten die niet als revalidatie kunnen worden beschouwd, niet tijdens de lestijden mogen worden georganiseerd. Dit geldt zowel voor het kleuter- als voor het lager onderwijs.

Revalidatie. Omzendbrief

De decretale bepaling is voorlopig nog niet uitgevoerd door de Vlaamse Regering. Terzake is er wel een omzendbrief uit 1978 (omzendbrief III/GB/WW/RD/NM Revalidatie - aanwezigheid van de leerlingen tijdens de lesuren, 23 januari 1978). In het gewoon basisonderwijs moet de revalidatie tijdens de schooluren overeenkomstig de omzendbrief zeer uitzonderlijk blijven. Uitzonderlijke omstandigheden beperken zich, aldus de omzendbrief, "hoofdzakelijk tot noodzakelijke behandelingen na ziekte of ongevallen". Per week mogen daaraan niet meer dan twee lesuren worden besteed.

De vraag in hoever het "hoofdzakelijk" van de omzendbrief ook niet door ongeval of ziekte noodzakelijke of wenselijke logopedische, kinesitherapeutische e.a. behandelingen tijdens de lestijden mogelijk laat, kan niet door de Commissie zorgvuldig bestuur worden beantwoord. Maar het kan niet worden ontkend dat de auteurs van de omzendbrief, door het gebruik van het woord "hoofdzakelijk", niet uitsluitend de behandeling na ziekte of ongeval voor ogen hebben gehad. Zo niet zou aan het woord "hoofdzakelijk" zijn normale betekenis worden ontnomen.

Uit de omzendbrief blijkt verder dat

- de revalidatie bij voorkeur in de schoolgebouwen wordt georganiseerd;
- de revalidatie wordt verstrekt door een persoon of instantie die daartoe met de school een overeenkomst aangaat en door de ouders kan worden aanvaard; de ouders kunnen een andere persoon kiezen die eveneens een overeenkomst met de school moet aangaan;
- de revalidatie, eventuele verplaatsingen voor revalidatie buiten de school en begeleiding voor deze verplaatsingen niet ten laste vallen van de school.

Revalidatie tijdens de lestijden valt dus niet onder de kosteloosheid van het onderwijs. De school zal daaromtrent volledige duidelijkheid tegenover de ouders moeten nastreven.

Revalidatie.Besluit Vlaamse Regering

Er bestaat sterk de indruk dat de omzendbrief van 1978 ten minste niet meer volledig in overeenstemming is met de geest van het decreet basisonderwijs. De Vlaamse Regering heeft evenwel de opdracht om de organisatie van revalidatie binnen het onderwijs concreet uit te werken tot hiertoe nog niet uitgevoerd. De Commissie zorgvuldig bestuur dringt erop aan dat de onderwijsoverheid werk maakt van een besluit. Het is aan de onderwijsoverheid om reglementaire bepalingen uit te werken.

De Commissie zorgvuldig bestuur neemt aan dat gelet op haar beperkte bevoegdheid voorlopig de scholen redelijkerwijze moeten aannemen dat de kernprincipes van de omzendbrief nog gelden en dit voor het lager onderwijs en de leerplichtigen in het kleuteronderwijs.

Brussel, 28 juni 2005

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter